Sobre el mètode científic i en Jordi Bilbeny

Autor: Francesc Garrido i Costa
Data de publicació: 21-12-2012

Té mètode científic en Jordi Bilbeny? Té mètode científic la història oficial? I els historiadors tradicionals? En Cesc Garrido ens dóna el seu parer sobre el mètode científic i el rigor acadèmic

Ara estava recordant la portada del llibre d'en Jordi Bilbeny que porta per títol "La descoberta catalana d'Amèrica". A la portada d'aquest llibre hi apareix un gravat d'un vaixell amb una senyera catalana. Quan ens endinsem en la lectura del llibre, en Bilbeny ens mostra com aquest gravat ha estat substituït o suplantat per un gravat semblant on han canviat la senyera catalana per una bandera castellana. Em pregunto: Quina explicació a aquest canvi de banderes poden donar els historiadors tradicionals? Penso que tenen tres opcions:

1 - És una casualitat
2 - En aquella època s'equivocaven molt
3 - Potser no es pronuncien sobre el tema

Jo penso que en termes d'anàlisi (m'estic referint al mètode analític i al mètode científic), les casualitats i els errors no s'han de tenir en compte, per dues raons:

Primera, perquè les casualitats i els errors, si són casos aïllats, no afecten l'anàlisi. Segona, perquè si hi ha tants errors i tantes casualitats, no són errors ni casualitats, sinó que formen part del sistema. És a dir: algú s'equivoca sistemàticament. Per exemple, si jo faig 30 faltes d'ortografia en un text curt, un analista novell podria dir que 15 faltes són casualitat i les altre 15 són errors, però un analista amb experiència s'adonaria de la causa real, i diria: –"A aquest noi no l'han ensenyat a escriure en català i és per això que fa tantes faltes d'ortografia". M'equivoco sistemàticament: hi ha una raó. Sembla que els historiadors tradicionals entenen que la documentació existent sobre el tema Colom i la descoberta d'Amèrica conté errors i casualitats que són casos aïllats i no afecten l'anàlisi. És a dir, que el redactor d'un document, bonament, es pot haver equivocat alguna vegada, perquè al segle XVI i XVII tothom s'equivocava. Jo penso que les casualitats i els errors del tema Colom formen part del sistema i hi són per alguna raó. S'equivoquen

sistemàticament. Sembla que hi ha errors a dotzenes i de l'alçada d'un campanar. Poso dos exemples que em vénen a la memòria:

Per exemple, he llegit que en alguns textos hi diu que quan En Colom arribà d'Amèrica a la península va anar caminant de Sevilla a Barcelona. Home, evidentment, ha de ser un error. Un error tan bèstia no pot ser casualitat: ha d'estar introduït per distorsionar la veritat. Un altre exemple, com pot ser que En Colom mori a Valladolid, "a casa seva", si resulta que mai no havia tingut casa en aquella ciutat? Deu ser un error. No pot ser veritat.

No només hi ha errors en el tema d'En Colom, sinó també en el tema d'En Ferran Cortès, en el tema de Carles V, en el tema de Juan Sebastián del Cano, etc, etc, etc. Han de ser per força errors sistemàtics. Quan jo estudiava, em sembla que era a 3r de Batxillerat (tinc 50 anys), recordo clarament que a la lliçó d'En Magallanes s'hi deia que aquest nauta havia sortit de Barcelona per fer la volta al món. Si mal no recordo, el llibre es deia Empòrion i potser era de l'Editorial Vicens Vives (em puc equivocar), però recordo que en aquell llibre de text hi deia això. Se'm va quedar gravat, i vivíem en plena dictadura i censura franquista. Si anem al Google i a la Wikipèdia, que és l'enciclopèdia que fa servir la meva filla de 12 anys, no apareix per res la ciutat de Barcelona relacionada amb Magallanes, ni amb Juan Sebastián el Cano. Jo diria que el sistema intenta desvincular Barcelona d'en Magallanes i del Cano o Canós. És a dir, l'omissió no és casualitat: està feta expressament.

I tornant al principi de l'article: Si voleu veure un exemple clar de la denúncia que fa en Bilbeny de substitució de gravats, escuts i banderes en ple segle XXI, aneu al Google, escriviu Hernan Cortés, aneu a la Wikipedia i veureu que el 2n gravat d'En Cortès és una còpia del gravat del 1588 que es pot veure a l'Enciclopedia Espasa, però que casualment, o per error del copista ja no hi apareix l'escut d'armes. Jo penso que era més fàcil posar una foto del gravat original que fer-ne una còpia, i, per tant, m'inclino a pensar que estem davant d'un descuit o error premeditat.

Què ha passat amb el mètode analític i el mètode cientific? Els historiadors tradicionals no el poden fer servir, perquè es descobriria l'engany. A mi m'ha passat sempre que quan he sentit parlar a persones de la Real Academia de la Lengua, del Instituto Cervantes, o els historiadors tradicionals espanyols, etc., he trobat que en el seu discurs hi ha quelcom poc sòlid: hi falta oli, i ara ho entenc. Han de donar l'aparença de ser científics, però no poden ser-ho.

I ja per acabar m'agradaria comentar que en el tema del Colom genovès només hi trobo a faltar que se li aparegui la Mare de Déu o que una fada madrina li concedeixi tres desitjos: el primer, aprendre a llegir i a escriure; el segon, aprendre a navegar i el tercer, descobrir un nou món. Pot fer riure, però aquest argument no està massa allunyat del conte de fades d'una persona que mor a casa seva a Valladolid on no ha tingut mai casa. Quan en Bilbeny aplica el mètode analític i científic a la historia d'aquella època i comença a relacionar i a cercar coincidències, diuen que no té mètode.

Conclusió: O els doctors en història, els catedràtics i els professionals de la història en general s'atreveixen a fer una anàlisi seriosa de la seva assignatura, peti qui peti, o acabaran sent la riota del món científic.

Francesc Garrido i Costa